

บทที่ 1

บทนำ

ในบรรดาอาหารประเภทเนื้อสัตว์ด้วยกันแล้ว อาจจะถูกกล่าวได้ว่าเนื้อสุกร เป็นอาหารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทยมากที่สุด เพราะเนื้อสุกร มีคุณสมบัติแตกต่างจากเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งอาหารหลายประเภทไม่อาจจะใช้เนื้อสัตว์อื่น ๆ ทดแทนได้เพราะรสชาติไม่เข้ากับค่านิยมของประชาชนไทย ดังนั้น การผลิตเนื้อสุกรให้เพียงพอความต้องการของผู้บริโภค โดยมีราคาขายปลีกในตลาดต่ำพอประมาณ และขณะเดียวกันให้เกษตรกรผู้เลี้ยงมีกำไรพอเลี้ยงชีพ จึงเป็นนโยบายของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ซึ่งในส่วนใหญ่ของนโยบายของรัฐบาลมักจะมุ่งไปในทางส่งเสริมการเลี้ยงการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ การขยายพันธุ์ ตลอดจนการทดลองนำสุกรพันธุ์ดีจากต่างประเทศเข้ามาเพื่อปรับปรุงสุกรพันธุ์พื้นเมืองให้มีคุณภาพดีขึ้น เป็นต้น สำหรับวิธีการผลิตสุกรในประเทศไทยนั้นในอดีตส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงสุกรแบบพื้นบ้าน โดยเลี้ยงหลังบ้านเพียง 4 - 5 ตัว และให้อาหารตามแต่จะหาได้ เช่น นำเศษอาหารผักและรำมาต้มให้กิน แต่ในปัจจุบันการเลี้ยงสุกรได้รับการพัฒนาและเจริญก้าวหน้ามาเป็นการเลี้ยงแบบการค้ามากขึ้น จะเห็นได้จากผลการสำรวจของกองเศรษฐกิจการเกษตรใน พ.ศ. 2521 พบว่าฟาร์มที่เลี้ยงสุกรแบบการค้าเดิมซึ่งมีจำนวนที่เลี้ยงเมื่อ พ.ศ. 2517 คิดเป็นอัตราร้อยละ 13.11 ของจำนวนสุกรทั้งประเทศ ต่อมาในพ.ศ. 2521 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.74 ซึ่งก็เป็นแนวโน้มที่สูงขึ้นรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเลี้ยงสุกรจะมีแนวโน้มในลักษณะการเลี้ยงเพื่อการค้ามากขึ้น แต่ผลผลิตส่วนใหญ่ยังคงมาจากการเลี้ยงของเกษตรกรที่เลี้ยงแบบพื้นบ้าน ซึ่งการเลี้ยงแบบพื้นบ้านนี้เป็นการเลี้ยงที่ลงทุนน้อยกว่าทั้งทางด้านการลงทุนในอาคารสถานที่ และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการ

¹ เศรษฐกิจการเกษตร, กอง. "ภาวะการผลิต การตลาดสุกรและข้อคิดเห็น" กรุงเทพมหานคร: กองเศรษฐกิจการเกษตร, 2521.

ดำเนินงาน เช่น อาหารสัตว์ก็หาเศษอาหารเท่าที่มี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และการเลี้ยงแบบนี้ จะกระจายอยู่ทั่วประเทศ และเกือบทุกครัวเรือนของเกษตรกร แต่การเลี้ยงประเภทนี้อัตราการเจริญเติบโตของสุกรต่ำ ระยะเวลาในการเลี้ยงนานกว่าจะมีน้ำหนักโคชนาคพอที่จะส่งออกสู่ตลาดการจำหน่ายได้ ฝึกกับการเลี้ยงแบบการค้า ซึ่งพยายามหาพันธุ์สุกรที่ดีมาเลี้ยง โดยใช้วิธีการให้อาหารที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งให้ผลโคที่สูงกว่า เพราะมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงที่สั้นกว่า ให้ลูกโคในอัตราที่มากกว่า อัตราการตายต่ำ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วคุณภาพซากคือเปอร์เซ็นต์ของเนื้อแดงตลอดจนรสชาติของเนื้อสุกรจะดีกว่า ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงแบบการค้านี้หมายความถึงการลงทุนในจำนวนที่มากพอสมควร ทั้งในสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ รวมทั้งเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เกษตรกรผู้เลี้ยงจะต้องจัดการดูแลสุขภาพของตนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลที่ดี เพื่อป้องกันโรคติดต่อมิฉะนั้นแล้วถ้ามีโรคระบาดเกิดขึ้น ก็ย่อมหมายถึงผลขาดทุนของตนเหล่านั้นเป็นต้น

เนื่องจากอาหารประเภทเนื้อสุกรเป็นที่นิยมบริโภคกันโดยทั่วไปของประเทศ ไทย ยกเว้น 4 จังหวัดภาคใต้ที่พลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้น ปัญหาสุกรจึงเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลต้องพยายามส่งเสริมให้มีการผลิตที่เพียงพอจะบริโภคในปัจจุบัน และนอกจากนี้ยังจะต้องมีการเตรียมการสำหรับการขยายกำลังการผลิตสุกรให้มากพอเพียงแก่การบริโภคในอนาคตด้วย เพราะปัจจุบันประชากรของไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอัตราประมาณ 3.58 % ต่อปี¹ ดังปรากฏว่าเมื่อ พ.ศ. 2453 ซึ่งประเทศไทยมีการทำสำมะโนประชากรครั้งแรก ต่อมาได้มีการสำรวจอีกครั้งโดย

¹ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ, คำบรรยายสรุปเสนอกณะรัฐมนตรี โดยคณะอนุกรรมการประสานงานการบริหารส่วนราชการ ซึ่งทำหน้าที่ให้ทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2516 หน้า 242

เว้นระยะประมาณ 10 ปี ซึ่งแต่ละครั้งแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของประชากรในอัตราที่สูงขึ้นคือ พ.ศ. 2453 - 2463 ประมาณปีละ 1.36 % แต่ต่อมาเพิ่มขึ้นในอัตรา 3.58 % ต่อปี ดังนั้นประชากรซึ่งสำรวจครั้งแรก 8 ล้านคน ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 45 ล้านคนในปัจจุบัน การที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่นนี้ เนื่องมาจากอัตราการเกิดสูงขึ้น ดังนั้นเมื่ออัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรมีรวดเร็ว แต่ทรัพยากรรวมทั้งอาหารไม่สามารถจะผลิตเพิ่มขึ้นได้ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน นั้นย่อมหมายความว่า การขาดแคลนอาหารในอนาคต ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่จำเป็นต้องมีการเตรียมแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า

จากผลการศึกษาการคาดคะเนจำนวนสุกรที่ควรบริโภค โดยกำหนดว่าคนไทยควรจะมีความต้องการบริโภคอาหารโดยมีแคลอรีเฉลี่ยต่อวันจำนวน 1920 แคลอรี และจากการศึกษาถึงอุปนิสัยในการบริโภคเนื้อสัตว์ชนิดต่าง ๆ ของคนไทย¹ ได้มีการคาดคะเนจำนวนสุกรที่ควรบริโภคไว้ดังนี้คือ

อาหาร	พ.ศ. 2516	พ.ศ. 2518	2528	
			ปริมาณบริโภคสำหรับอัตราเกิดประชากร 2.8 %	ปริมาณบริโภคสำหรับอัตราเกิดประชากร 2.5 %
หมู(จำนวนตัว)	11,792,571	12,565,329	17,017,896	16,854,344

แต่จากปริมาณการผลิตสุกรในประเทศไทยปีหนึ่ง ๆ ที่เราผลิตได้จากสถิติของกรมปศุสัตว์ปรากฏว่ามีปริมาณโดยเฉลี่ยเพียงปีละ 3 - 5 ล้านตัวเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรไทยยังมีสุกรบริโภคต่ำกว่าจำนวนที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ระดับราคาขายปลีกสุกรโดยทั่วไปยังมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่เดียวกันราคาสุกรมีชีวิตก็มีราคาสูงต่ำเป็นช่วงสลับกันไปไม่มีเสถียรภาพของราคา และเกษตรกร

¹ วิณะ วีระไวทยะ คำบรรยายสรุปเสนอกณะรัฐมนตรีโดยคณะอนุกรรมการประสานงานการบริหารส่วนราชการ ซึ่งทำหน้าที่ไขทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2516 หน้า 265

ผู้เลี้ยงก็ประสบภาวะเดือดร้อนอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจใคร่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะการผลิตต้นทุนการผลิต ตลอดจนภาวะตลาดของอุตสาหกรรมการผลิตสุกรพันธุ์เนื้อ ซึ่งเป็นปัญหาที่น่าสนใจควรจะนำมาทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อจะได้ทราบแนวทางที่อาจจะใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภาวะการผลิตสุกรในอนาคต

ในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ผู้เขียนจะเลือกทำการศึกษาคำเลขเกี่ยวกับต้นทุนของบริษัทตัวอย่างซึ่งมีขนาดของเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินลงทุนซึ่งนักลงทุนเอกชนสามารถจะทำการลงทุนได้จำนวนมากกว่ากิจการขนาดใหญ่ซึ่งต้องมีการระดมเงินทุนจำนวนมากมาย แต่ลักษณะการเลี้ยงก็เป็นการใช้อาหารสำเร็จรูป ผสมอาหารอื่นบ้าง ดังนั้นการประเมินต้นทุนการผลิตในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงหมายความถึงต้นทุนโดยประมาณที่จะเกิดขึ้นภายใต้สภาวะแวดล้อมของการผลิตและการดำเนินงานของบริษัทตัวอย่างเท่านั้น และต้นทุนนี้จะเน้นถึงต้นทุนในพ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2522 และจำนำเอาผลการประเมินต้นทุนของผู้วิจัยอื่น ๆ มาเปรียบเทียบไว้บ้าง

ส่วนการศึกษาค้นคว้าภาวะตลาด ตลอดจนมาตรการแก้ไขของรัฐบาลนั้นผู้เขียนจะศึกษาภาวะตลาดในประเทศไทยในช่วงพ.ศ. 2518 - 2521 และ พ.ศ. 2522 ในบางส่วนที่จะสามารถหาตัวเลขได้ และสรุปผลโดยเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาไว้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อต้องการทราบถึงต้นทุนของการเลี้ยงสุกรพันธุ์เนื้อเมื่อมีการเลี้ยงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. เพื่อทราบถึงสภาวะตลาดโดยทั่วไปของสุกรในประเทศไทย
3. เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรหรือผู้ลงทุนใดคาดคะเนต้นทุนการผลิตและผลได้จากการลงทุนเลี้ยงสุกรเมื่อมีการลงทุนจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบการค้า

ขอบเขตของการศึกษา

1. ต้นทุนการผลิต หมายความว่าถึงต้นทุนโดยประมาณของกิจการที่มีสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของการผลิต ตลอดจนการดำเนินงานคล้ายคลึงกับบริษัทตัวอย่าง และเน้นถึงต้นทุนในปี พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2522 เพียงบางส่วนเท่านั้น
2. สภาวะตลาดจะทำการศึกษาสภาวะตลาดของประเทศไทยเน้นในช่วง พ.ศ. 2518 - 2521 และ พ.ศ. 2522 เพียงบางส่วนเท่านั้น

วิธีการค้นคว้าวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือต่าง ๆ
2. รวบรวมข้อมูลจากสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
3. โดยการสอบถามโดยตรงต่อเจ้าของ หรือ ผู้จัดการของบริษัท
4. ข้อมูลบางประการที่สำคัญ เช่น ข้อมูลต้นทุน การผลิตรายการที่สำคัญ เช่น ค่าอาหารสัตว์ ซึ่งมีความสำคัญมาก จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการทดลองการผลิต โดยผู้เขียนร่วมกับบริษัทฟาร์มโคราชจำกัด